מבני נתונים ואלגוריתמים - הרצאה 13

11 בדצמבר 2011

תורת האינפורמציה

הגדרנו אנטרופיה עבור התפלגות P

$$H(x)=-\int P(x)\log(P(x))\,dx$$

אם יש לנו התפלגות שתלויה בשני משתנים נגדיר אנטרופיה משותפת:

$$H(x,\,y)=-\iint P(x,\,y)\log P(x,\,y)\,dxdy$$

אנטרופיה = אי וודאות, כלומר אנטרופיה 0 אומר וודאות מלאה ואנטרופיה מקסימלית היא אי וודאות מלאה.
נגדיר:

$$H(x\mid y)=-\iint P(x,\,y)\log P(x\mid y)\,dxdy$$

ניתן לכתוב

$$\begin{aligned}H(x) &= -E(\log P(x))\\ H(x,\,y) &= -E(\log P(x,\,y))\\ H(x\mid y) &= -E(\log P(x\mid y))\end{aligned}$$

דוגמה לשימוש ב$H(x\mid y)$:
נניח שx גובה וy משקל, אז הידיעה של המשקל מורידה את אי הוודאות של הגובה.

$$\begin{aligned}H(x\mid y) &= -\iint P(x,\,y)\log(P(x\mid y))\,dxdy\\ &= -\iint P(x,\,y)\log\left(\frac{P(x,\,y)}{P(y)}\right)dxdy\\ &\quad -\iint P(x,\,y)\log(P(x,\,y))\,dxdy+\iint P(x,\,y)\log P(y)\,dxdy\\ &= H(x,\,y)-H(y)\end{aligned}$$

כלומר קיבלנו

$$\begin{aligned}H(x,\,y) &= H(x\mid y)+H(y)\\ &= H(y\mid x)+H(x)\end{aligned}$$

דוגמה

דוגמה א': ניקח את הוקטורים:

$$\begin{matrix}x\\y\end{matrix}\begin{pmatrix}-1\\-2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}-1\\-2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}0\\0\end{pmatrix}\begin{pmatrix}1\\2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}1\\2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}0\\0\end{pmatrix}$$

דוגמה ב': ניקח את הוקטורים

$$\begin{array}{c} x \\ y \end{array}\begin{pmatrix}-1\\-2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}-1\\0\end{pmatrix}\begin{pmatrix}0\\2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}1\\-2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}1\\2\end{pmatrix}\begin{pmatrix}0\\0\end{pmatrix}$$

בשתי הדוגמאות ההסתברויות הן:

$$\begin{pmatrix} x & -1 & 0 & 1 \\ P(x) & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} y & -2 & 0 & 2 \\ P(y) & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} \end{pmatrix}$$

אזי

$$\begin{aligned} H(x) &= 3\cdot\left(-\frac{1}{3}\log\left(\frac{1}{3}\right)\right) = \log 3 \\ H(y) &= 3\cdot\left(-\frac{1}{3}\log\left(\frac{1}{3}\right)\right) = \log 3 \end{aligned}$$

כעת נעשה הסתברות משותפת לדוגמה א':

	-1	0	1
-2	$\frac{1}{3}$	0	0
0	0	$\frac{1}{3}$	0
2	0	0	$\frac{1}{3}$

לדוגמה ב':

	-1	0	1
-2	$\frac{1}{6}$	0	$\frac{1}{6}$
0	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	0
2	0	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$

נחשב אנטרופיה - בדוגמה א':

$$H(x,\, y) = 3\cdot\left(-\frac{1}{3}\log\frac{1}{3}\right) = \log 3$$

בדוגמה ב':

$$H(x,\, y) = 6\cdot\left(-\frac{1}{6}\log\frac{1}{6}\right) = \log 6$$

כעת נחשב אנטרופיה מותנית - בדוגמה א':

$$H(y \mid x) = 0 = H(y,\, x) - H(x)$$

בדוגמה ב':

$$H(y \mid x) = \log 6 - \log 3 = \log 2$$

הגדרה

נניח שיש לנו שני משתנים מקריים $x,\, y$. נסתכל על שתי התפלגויות:

$$\begin{gathered} P(x,\, y) \\ P(x)\cdot P(y) \end{gathered}$$

נסתכל על שני מקרים קיצוניים: אם $P(x,\, y) = P(x)\cdot P(y)$ אז נקבל שהם בלתי תלויים, כלומר לא משנה אם אני יודע מה y, אי הוודאות של x תישאר אותו דבר.
המקרה הקיצוני השני הוא:

$$H(x \mid y) = 0$$

כלומר

$$P(x,\,y)=\begin{cases}P(x) & y=f(x)\\ 0 & \text{else}\end{cases}$$

נגדיר אינפורמציה:

$$\begin{aligned}I &= H(x)-H(x\mid y)\\ &= H(x)-[H(x,\,y)-H(y)]\\ &= H(x)+H(y)-H(x,\,y)\\ &= H(y)-H(y\mid x)\end{aligned}$$

במקרה הקיצוני השני, שבו $H(x\mid y)=0$ נקבל $I(x,\,y)=H(x)$.
במקרה השני, אם $H(x\mid y)=H(x)$ אז $I=0$.
האינפורמציה היא בעצם המדד של כמה הפסדנו בדחיסה שהיא lossy, כלומר דחיסה שבה מאבדים מידע. במקרה האידאלי הוא שהאינפורמציה שווה לאנטרופיה (ואז זה lossless).

זרימה - שאלת הMinimal Cut

בהינתן גרף מכוון, לכל קשת יש משקל c_i, ובהינתן מקור (source) ומטרה (Sink) בגרף, מהו צירוף הקשתות בעל סכום משקלים מינימלי אותו ניתן להוריד כדי שלא יהיה מסלול בין המקור למטרה?

הגדרה

בהינתן גרף מכוון בו לכל קשת יש משקל c_i, ובהינתן מקור (source) ומטרה (Sink) בגרף, נגדיר פונקציית זרימה $f(u,\,v)$ בין קדקד u לקדקד v כך שיתקיים:

$$f(u,\,v)\leq c(u,\,v)$$

כלומר הזרימה בין u לv היא לכל היותר משקל הקשת בין u לv.
בנוסף, מתקיים:

$$\begin{aligned}\sum_i f(u_i,\,v) &= \sum_j f(u,\,w_j)\\ f(u,\,v) &\geq 0\end{aligned}$$

בעיית הMaximal Flow

מה כמות הזרימה המקסימלית שניתן להוציא מהSource ולהביא לSink?
(נניח שהתנאי השני על f נכון פרט למקור ולמטרה, כי למקור לא נכנס שום דבר ומהמטרה לא יוצא שום דבר).

למעשה, שתי הבעיות זהות, ולכן נקראות:

בעיית Min-Cut, Max-Flow

למשל, אם הגרף הוא כזה:

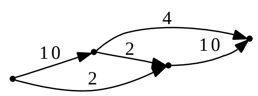

אז האפשרות המקסימלית להעביר היא 8, וגם האפשרות הכי זולה לחתוך את הזרימה היא 8 - חיתוך של 4,2,2.

הגדרה - קיבולת שיורית

נגדיר קיבולת שיורית (כלומר קיבולת שלא השתמשנו בה בזרימה f):

$$\tilde{c}\left(u,\,v\right)=c\left(u,\,v\right)-f\left(u,\,v\right)$$

נגדיר גם:

$$\tilde{c}\left(v,\,u\right)=f\left(u,\,v\right)$$

אלגוריתם 1 אלגוריתם למציאת Min-Cut, Max-Flow

כל עוד יש מסלול בו מינימום הקיבולת השיורית גדול מ-0, תוסיף לf לאורך המסלול את $\min\left(\tilde{c}\right)$ לאורך המסלול.
